

Kjak

Agga Niclasen
meining@meyl.fo

Null promilla, null frælsi!

Politiska oligarkíð sær okkum ikki longur sum hugsandi politiskir aktørar, hvørs heilar skulu grípast og respekterast, men ein ófatandi og óflýggjaligan lógg, hvørs atburður má coachast

Eg havi onki problem við teimum, ið halda tað vera eitt problem at drekka og koyra. Eg haldi jú sjálvur tað vera problematiskt at drekka og koyra. Tað er tó orðið “drekka”, eg havi eitt problem við.

Alkoholisma er óivað eitt veruligt og niðurbrótandi fenomen. Fyri tað er alkohol ikki tað. Tó, tað Ráðið fyri Ferðslutrygd umboðar, er hasin slummandi og stokkuti stíkurin, har vanligir borgarar í dag verða málaðir sum nakrir skápsperversir drankarir.

Takkað veri sensatiónsmerktum kunningarátøkum betald av okkara felags spargrísi, eisini kallaður landskassin, verður borgaraskarin lýstur sum ein irrationellur og avnøktandi misnýtari. Almenna elitan hevur onki álit á menniskjaligum relatiónum, men arbeiðir útfrá einum moralskum diktum, ið sigur: ansa tær, misbrúkarin er kanska maður tín, tín órennandi granni ella fast food-etandi kristnilærarin! Slík atgonga realiserar “alkoholismuna” og eggjar til pseudo-terapeutiskt uppbland vegna óendaligum illgrunasemi. Tað er ikki til at halda út.

“Spyr meg, um egeri lukkuligur, og eg gevist við at vera tað”, segði erkaliberalisturin J. S. Mill ætlað sum ein framprojekterað heilsan til sálarfrøðingin, størsti fuppfakbólkur í nýligari vælfærdarstatssøgu - og, ikki minst, teirra minni klóka avkom, coacharin.

Sært tú, problemið er ikki so nógv, at elitan ikki veit, hvat vit halda, men at hon skítur á, hvat vit halda. Soleiðis var við heilsu- og trygdarfanatiska tilmælinum, har promillumarkið varð sett úr 0,5 og niður í 0,2.

Tað er nú heilt greitt, at politiska oligarkíð, ið stýrir Føroyum, skoðar fólksliga

massan sum nøkur praktisk mál í sínum júst uppfunnu tiltøkum. Tey ráðandi síggja okkum ikki longur sum hugsandi politiskir aktørar, hvørs heilar skulu grípast og respekterast, men ein ófatandi og óflýggjaligan lógg, hvørs atburður má coachast. Misantropiska elitan er ikki áhugað í, hvat vit halda, bara tungliga stúrin fyri, hvussu vit bera okkum at.

Politiski klassin elskar sítt politiskt korrekta skrivstovu-veldi, sínar miðalklassa-klóku stjórar og deildarleiðarir, hvør fúsari enn annar at skapa innvortis rumbul so at fremja sína egnu netverkandi karrieru og persónsprofil, men hevur ikki hómíng av, hvat tess veljarir vilja og hugsa.

Hesin degenererandi mannahugburður, at føroyingar eru nakrir óútrokniligir karikaturhugsandi Oyggjablaðs-lesarir og forfardir Singleliv-hyggarar, fyllir politiska rákið við tí fylgju, at stovns- og stovuelitan við tess bleytu og prinsippótumu klapparum nú heldur, at hon tilhoyrir eina samfelagsliga yvirrasu, meðan vanligi borgarin og teirra liberalu verjar eru nakrir mongolskir reaktionerar.

Politiski klassin og tess almennu stjórar leggja líka í, hvat tess undirklassi heldur um óliberala vælfærdarstatin, um tess leiklut og stódd, valfrælsi, borgararættiindi og onnur meginreglulig viðurskipti, eitt nú livifrælsi kontra “vanda”. Elitan er bert áhugað í at regulera tín litin-skap og tempru títt innara beist... sosum at koyra við alkoholi í blóðinum, ella hvat tínir illu andar nú kunnu finna uppá eitt forbannað summamarkvöld í einum umhvørvis-oyðandi akfari.

Atburðarpolitikkur, hugskotið, at tað er í lagi at koyra undir trøllvaksið fólk fyri at fáa tey at bera seg øðrvísi at við at massera teirra heila

við óendaligum átøkum, ár ditt og ár datt!, tilmælum og forboðum, er bygt á fortreytina, at vit ikki eru rationellar verur, men “ting”, ið kunnu endurgerast eftir statsins idealmynd.

Maðurin aftanfyrri frælsis-stjalandi promillulógina, sjef-formyndarin Sølvi Reinert Hansen, er eitt framúr umboð fyri hesa sjálvkosnu elitu og letur í hold handa ábyrgdarleysa stjóran, ið av onkrari vitleysari grund er farin at halda, at hann umboðar fólk við øllum tí avbronglaða legitimiteti, ið hartil hoyrir.

Sami Mill segði, “eg vil heldur vera ein ónøgdur Sokrates enn ein nøgdur grísur”. Sera beinrakið, sjálvt um eg hugs, at tað ivaleyst eru nógv við mær, ið heldur vilja vera ein nøgdur grísur enn ein ónøgdur Sølvi við hansara heilapolitiska psykososiala nonsens, so mislíkandi hesin fyrrverandi stjóri í Ferðslutrygd letst at vera.

Trúliga upplivilsíð hjá flest okkara, ið koyra heimeftir við einum minisvirri, er nevniliga, at ongir trupulleikar stinga seg upp; og at sannlíkindini fyri at verða hapsaður av bláljós-unum er væl hægri enn sannlíkindini fyri at enda í einum sjálgvgjardum óhappi. Háfloygdi og innantómi “drekka + koyra = deyð”-boðskapurin í nútímans trygdarpolitikki sampakkar so ikki við veruleikan.

Handan hatta talibanska trýstið á “alkohol-koyring” sum tann fúlasta mannasyndin, ja, kanska líka aftaná islamiska terrorismu, hollenska pedofili og andaligan stuðul til Paul Watson (í hansara vælgrundaða kravi at verja grundleggjandi rættin hjá førleikaríka súgdjórinum at sleppa at halda á at liva), býr ein moraliserandi og uppblástur boðskapur um hvussu hættisligt alkohol er,

sum slettis onki hevur við trygd at gera. Tað, at koyra ov skjótt, til dømis, verður fatað sum eitt sindur James Dean-sligt, óargaligt.

At síggja til tykist viðmælið at vera skilagott. Um nøkur mannalív kanska kunnu bjargast við at lækka promillumarkið, hví ikki bara bliva við at lækka tað? Vissuliga, um ein, eg elski, hevði verið dripin av einum dýrandi fullum mogghøvdi, ið veit betur enn at seta seg aftanfyrri rattið, hevði eg forlangað báðar armarnar hjá viðkomandi á eitt silvurfat. Men av hesum fylgir ikki, at vit eiga at lækka promillumarkið. Heldur er neyðugt at finna eina javnvág millum váða og frælsi.

Eg meini so við, um trygg-leiki er einasti faktorurin, hví tá ikki banna bilistum at drekka alkohol yvirhøvur? Ella lóggeva eina mestaferð á 50 km/t og banna konufólki at eiga lítlar bilar? Ella at ongín undir 25 ella yvir 70 skal sleppa í námínd av einum bili? Ella tvinga fólk at sita við fallhjálmi í bilinum? Ella hví ikki bara heilt forbjóða bilum til tess at tekkjast infantil null-hugsjónini hjá Ferðslutrygd?

Er tað veruliga hetta, vit vilja? Rætt, um fleiri nevar av mannalívum blivu spardir við at lækka markið til 0,2, tá hevði eg framvegis verið ímóti lækkanini, men—um ikki annað - skilt hana betri. Men Sølvasa útvaldu tøl lova ikki tílíka transformation. Satt at siga, so lova tølini ikki nakað sum helst. Ferðslutrygd hevur ongi tøl. Politiið ongi. Gita? Har eru ongi. Tey eru ikki til.

Men har er sjálvsagt ongín bilførari í Føroyum, ið nakrantíð hevur harmað nakran, tí hann hevur koyrt við eini promillu millum 0,2 og 0,5. Kortini hevði Sølvi ongar moralskar kvalir av at trumfa politikkin ígjøgnum

við at rópa út um “trygd”, sjálvt um hann ikki hevur nøkur tøl, ikki nakað, at bakka hann upp við. Men hetta handlar ikki um trygd, heldur javnaðarsliga kontroll-ideologi.

Til heimasíðuna hjá

Ferðslutrygd segði Sølvi:

“Tað er órógvandi, at so nógv siga seg hava koyrt bil, tá tey kunnu hava verið ávirkaði. Hinvegin gevur greiði skilnaðurin millum tøluni frá Noregi og Svøríki, ið hava 0,2 promillu, og Danmark og Finnland, ið hava 0,5 promillu, enn eina greiða ábending um, at tað var rætt at seta promillumarkið niður á 0,2 á heysti 2009”

“Rætt”? Men Sølvi, har doyði jú ongín, eiheldur kom nakar álvarsliga til skaðis av tí at førarin koyrði við eini promillu á 0,5 ella undir. So, hvussu tá “rætt”? Har var jú ongín trupulleiki frammanundan, for hundan.

Um Noreg nú hevði betri tøl enn Danmark, tá ið tað kemur til ferðslu og deyða ella álvarsólukkur, tá gloymir Sølvi R. Hansen hent at nevna, at ikki eitt menniskja hevur latið lív í Noreg bara tey seinastu 10 árin av tí at sjafførurin, sum kundi lastast fyri ólukkuna, hevði eina promillu millum 0,2 og 0,5.

At fifflandi prædika, at Alkohol-relaterað ferðslu-óhapp, við deyða ella álvarsligum meini sum fylgju, eru minkað nakað í ávísu londum vegna einum 0,2-marki, er burturbragd úr aðrari verð.

Fyri tað fyrsta: í nøkrum londum, rætt. Men langt frá øllum. Har eru í minsta lagi eins nógv lond, har hetta ikki er hent, onkustaðni beint tað øvuta (av óforklárandi ávum). Hvussu er og ikki, tá er handa trygdartals-teoriin hjá Sølva so dyggiliga skotin í kav.

Fyri tað næsta, og upp- aftur meiri inndragandi: at

hóast tað skuldi verið so, at ferðsluóhapp eru lækkandi í nøkrum av teim londum, ið fanatiskt hava introduserað eitt mark á 0,2 ella lægri, tá siga Sølvasa tøl null um, hvørt hesi óhapp skyldaðust, at førarin hevði eina promillu millum 0,2 og 0,5.

Samanber tú “ferðslutøluni” í Fraklandi, ið hevur eitt promillumark á 0,2, við tey úr Englandi, ið er 0,5, vísir tað seg, at prosentparturin av øllum alkohol-relateraðum deyða í mun til samlað andlát í ferðsluni er 27,3 upp at 17 í Englandi. Hartil er ferðsludeyði í Fraklandi á leið helmingin hægri enn í Englandi. Forklára tað!

Eitt er tøl og prógv, ið kunnu tillagast og modellerast at passa til tína heilt egna dagsskrá, men í mun til Ferðslutrygd og aðrar trygdarmaniskar áhuga-bólkar betaldir av okkum, haldi eg ikki, at tað er tann lóglýdni borgarin, sum fær sær eina veðr fyri hvønn hálvleik í Glitnir, ið er ein vandi fyri seg ella onnur, sum hann trillar heim í song eftir enn ein United-sigur—um nakað, ansi eg betri eftir...

Nei, aðalvandin kemur frá anti-sosiala svaklinginum, ið hevur drukkið fleiri, helst eitt ótal av ølum, og síðani koyrir óvarin heim (hvat Vinnumálaráðið eisini áminniliga viðurkennir í “Ferðslutrygdarætlan fyri Føroyar: 2008 til 2015”). Slíkur persónur ignorerar promillumarkið á 0,5 og skitur á tað á 0,2. Hann hevði hildið á at koyrt svakt óansæð. Men eisini tað skitur Sølvi á, sum hann fyrilitsleyst roynir at koma á mál við sínum sosialistiska einmans-prosjekti: at teppa alt tað frælsi, allan rationalitet og alla sinnisrørslu, ið enn mátti búð í føroyinginum.

Hinvegin, viðmælti kontroll-elitan dyggari revsing fyri seriudreparir í ferðsluni,